

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2012 > Specialrådgivning > **Sådan etableres mellemafrøer**

Sådan etableres mellemafrøer

Mellemafrøer er et nyt alternativ til efterafgrøder. Der skal 2 ha mellemafrøer til at erstatte 1 ha efterafgrøde. Promilleafgiftsfonden for landbrug

Indhold

- [Etablering af mellemafrøer](#)
- [Etablering med eldrevne centrifugalspredere før høst](#)
- [Udsædsmængder](#)

Mellemafrøer skal bestå af gul sennep eller olieræddike udsået senest den 20. juli, og mellemafrøen må tidligst nedmuldes den 20. september, hvorefter der **skal** sås vintersæd. Frøgræs, der ompløjes tidligst den 20. september, kan også tælle som mellemafrøde.

- I [Plantenyt nr. 631](#) er beskrevet strategier for valg og dyrkning af mellem- og efterafgrøder i 2012.
- I [Plantenyt nr. 634](#) er vist arter og sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder 2012.
- Praktiske forhold vedr. dyrkning af mellemafrøer er beskrevet i en [dyrkningsvejledning](#).
- Læs om efterafgrøder i [Plantenyt nr. 633](#).

Reglerne for pligtige efterafgrøder og alternativer til efterafgrøder, herunder mellemafrøer, fremgår af "[Vejledning om gødskning og harmoniregler](#)" - Planperioden 1. august 2011 til 31. juli 2012", afsnit 5, side 46-56. Reglerne for pligtige mellem- og efterafgrøder er uændrede bortset fra en præcisering af, hvad der forstås ved en vellykket mellemafrøde: Etablering af mellemafrøer skal ske efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse inden vintersædsafgrøden. Det betyder, at man skal dyrke en vellykket afgrøde. Hvis afgrøden ikke er vellykket anvendes et plantetal på over 50 planter pr. m² for gul sennep og olieræddike. Hvis mellemafrøen ikke er vellykket eller ikke lever op til disse plantetal, skal mellemafrøerne anmeldes inden d. 31. august.

Reglerne er nærmere beskrevet i [Regelinfo nr. 108](#) på LandbrugsInfo. I markplanen fremgår hvor stort et areal, der er planlagt etableret med mellemafrøer. Hvis du har tilkøbt eller forpagtet arealer, skal beregningen opdateres.

[Til top](#)

Etablering af mellemafrøer

Korsblomstrede mellemafrøer skal sås før høst, og det er en udfordring at få til at lykkes. I efteråret 2011 som var første år, hvor mellemafrøer kunne anvendes som alternativ til efterafgrøder, var der mange eksempler på både dårlig spredning og dårlig fremspiring.

Etablering af mellemafrøer er forbundet med usikkerhed, men du kan mindske usikkerheden ved at være opmærksom på følgende:

- Så med centrifugalspredere og ikke for stor spreddebrede.
- Vælg de marker der høstes først. Høsttidspunktet er afgørende for udvikling af mellemafrøen.
- Der må ikke være ukrudt i bunden af afgrøden.
- Halm og avner skal snittes og spredes jævnt.
- Minimér kørsel i marken. Mellemafrøen er følsom over for kørsel.
- Vær omhyggelig med jævn spredning.
- Der er eksempler på, at man kan etablere mellemafrøde acceptabelt på 24 meter med en hævet elspredere på en frontlæsser og med frø med en TKV på over 15 g. Metoden kræver stor omhu.
- Vær opmærksom på vindpåvirkning af centrifugalspredere.
- Vær opmærksom på, om der er problemer med snegle i marken.

Såning før høst giver normalt ikke problemer med høstbesvær i kornafgrøden, fordi mellemafrøen normalt udvikler sig meget langsomt indtil høst af kornafgrøden. Erfaringerne fra 2011 viser imidlertid, at sen høst og fugtigt vejr kan medvirke gennemgroning af afgrøden med betydeligt høstbesvær til følge. I [Planteavlssoriering nr. 065](#) er beskrevet resultaterne af en undersøgelse af etableringen af mellem- og efterafgrøder i 2011.

[Til top](#)

Etablering med eldrevne centrifugalspredere før høst

FarmTesten "[Etablering af efterafgrøder ved høst](#)" fra 2011 påviser, at eldrevne centrifugalspredere med én tallerken ikke fordeler frøene tilfredsstillende på mere end 9 meter. Spredere med to tallerkner kan fordele frøene tilfredsstillende op til 18 meter. Der er dog en vis vindfølsomhed ved spredning på så store bredder.

Da mange landmænd har sprøjtespor på mere end 18 meter, kan en acceptabel fordeling af frøene være svær at foretage før høst. Der kan monteres flere spredere på en 24 meters bom. Der er dog også eksempler på, at en hævet elspredere til stor højde og frø med en TKV på over 15 g pr. tusind frø kan give en god fordeling.

En egnet gødningsspredere med frøsåningsudstyr kan være den bedste løsning.

[Til top](#)

Udsædsmængder

Spireevnen i marken er betydeligt større ved såning efter høst end ved såning før høst. Til gengæld skal der etableres flere planter efter høst for at nå en stor kvælstofoptagelse. Tusindkornsvægtten svinger meget mellem arter og sorter. Derfor skal udsædsmængden afpasses efter den tusindkornsvægt, der er oplyst på udsædssemballagen. I Tabel 1 er der vist forslag til udsædsmængder afhængigt af TKV. Gul sennep har typisk en TKV på 4-6, mens den varierer fra 10 til 20 g pr. tusind frø for olieræddike. I tabellen er der vist anbefalede udsædsmængder ved stigende TKV. Den høje udsædsmængde bruges ved såning før høst. I tabellen er regnet med tilstræbte plantetal ved såning før og efter høst på henholdsvis 50 og 70 og pct. fremspiring på henholdsvis 35 og 70.

Tabel 1. Anbefalede udsædsmængder ved stigende TKV. Der er regnet med tilstræbte plantetal ved såning før og efter høst på henholdsvis 50 og 70 og pct. fremspiring på henholdsvis 35 og 70.

TKV	Kg udsæd pr. ha ¹⁾
4	4-6
8	7-11
12	11-17
16	15-23
20	19-29

¹⁾ Udsædsmængde (kg pr. ha) = Ønsket plantetal (pr. m²) x TKV (g/1000 frø)/fremspiringspct.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.

[Til top](#)